

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2027/2025
27.02.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Ђорђе Марковић, адвокат из ..., против тужене Високе школе академских студија „Доситеј“ са седиштем у Београду, коју заступа пуномоћник Владан Мијаиловић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4434/24 од 23.01.2025. године, у седници одржаној 27.02.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4434/24 од 23.01.2025. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2041/19 од 29.01.2024. године у ставовима другом, трећем, четвртом и петом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2041/19 од 29.01.2024. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе као у поднеску од 19.09.2022. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., па је поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду туженог Високе школе академских студија „Доситеј“ са седиштем у Београду бр. .. од 01.02.2017. године, што је тужени дужан признати и трпети. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете за изгубљену зараду за период од 01.10.2016. године до 30.09.2017. године исплати укупан износ од 288.000,00 динара са каматом на појединачне новчане износе ближе наведене у изреци пресуде од доспећа до исплате. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да надлежној филијали Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на износе из става трећег изреке уплати припадајуће износе на име доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за тужиоца, који падају на терет туженог за утужени период у износу од 50.796,00 динара, износ од 24.030,43 динара на име доприноса за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и износ од 2.930,54 динара на име доприноса за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова парничног поступка, исплати износ од

369.375,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4434/24 од 23.01.2025. године одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена првостепена пресуда и одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју другостепени суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац засновао радни однос код тужене уговором о раду од 01.10.2016. године, ради обављања послова наставника за ужу научну област ..., у звању доцента, на одређено време у трајању од једне године почев од 01.10.2016. године до избора у звање код послодавца. Запослени је дужан да ступи на рад 01.10.2016. године, а основна зарада на дан закључења уговора износи нето 24.000,00 динара. Уговором је предвиђено да послодавац може отказати уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе или не поштује радну дисциплину, између осталог, ако несавесно или немарно извршава своје радне обавезе, не одазове се на позив послодавца по било ком основу, не обавести послодавца о спречености доласка на рад, односно ако у року од три дана од наступања привремене спречености за рад не достави потврду лекара о спречености за рад, и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Послодавац се, чланом 21. уговора, обавезује да у случају престанка радног односа запосленом исплати све неисплаћене зараде, накнаде зараде и друга примања које је запослени остварио до дана престанка радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Решењем о отказу уговора о раду бр. ... од 01.02.2017. године тужиоцу је, као запосленом на пословима наставника за ужу научну област ..., у звању доцента, отказан уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 1, члана 158, 185. и 186. Закона о раду. У образложењу је наведен, као разлог за отказ уговора, несавесно и немарно извршавање радне обавезе, те да полазећи од потребе рада код послодавца, нема могућности да се запосленом обезбеди даљи рад на радном месту предвиђеном уговором о раду. Налазом и мишљењем вештака економске струке утврђен је износ неисплаћених нето зарада и висина доприноса за социјално осигурање, с тим што тужени суду није доставио доказ да је извршио тужиоцу исплату зараде остварене за утужени период.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање судови су усвојили тужбени захтев тако што су поништили као незаконито решење о отказу уговора о раду и обавезали туженог да тужиоцу исплати накнаду штете за изгубљену зараду за трежени период и да уплати за тужиоца тражене доприносе за социјално осигурање. Судови су, оцењујући законитост оспореног решења о отказу уговора о раду утврдили да решење није донето у законом прописаној процедури, јер тужени пре доношења оспореног решења тужиоца није упозорио на постојање разлога за отказ уговора о раду, с обзиром да је разлог за отказ уговора о раду несавесно и немарно извршавање радне обавезе, а што је обавеза послодавца у смислу члана 180. став 1. Закона о раду. Такође, у образложењу није наведена конкретна радња повреде радне обавезе, односно није ближе одређено у чему се састоји несавесно и немарно извршавање радних дужности и обавеза нити је наведено време извршења повреда, нити је наведено које су то технолошке, економске и организационе промене које за последицу имају престанак потребе за обављањем одређеног посла или смањења обима посла. Последица незаконитог отказа је и обавеза тужене да тужиоцу накнади штету у висини изгубљене зараде и уплати доприносе за социјално осигурање.

Нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, нису потпуно утврдили чињенично стање.

Наиме, у току поступка, а и у ревизији, тужени је истицао да је уговор о раду ништав јер га није потписало лице овлашћено за закључење спорног уговора. Према наводима ревизије уговор о раду између запосленог и послодавца је, у име послодавца потписао ББ на дан 01.10.2016. године, када није био законски заступник и директор туженог, јер је Одлуком туженог број .. од 28.09.2016. године разрешен дужности законског заступника и директора туженог, а за новог законског заступника и директора је постављен др ВВ, са свим правима законског заступника и директора туженог правног лица. Наведена одлука је ступила на правну снагу даном доношења, а нижестепени судови су дужни да по службеној дужности пазе на ништавост правног основа на коме тужилац заснива своје потраживање.

Утврђење ништавости уговора о раду се у конкретном случају појављује као претходно питање од чијег решења зависи и одлука о тужбеном захтеву, јер на основу ништавог уговора о раду тужилац није могао да заснује радни однос. О наводима туженог нижестепени судови нису водили рачуна и нису се изјаснили да ли су ови наводи основани и да ли могу бити од утицаја на одлуку у овој правној ствари. У том смислу судови нису ни ценили одлуку туженог којим је ББ разрешен дужности директора туженог, те да ли је ова одлука производила правно дејство на дан закључења уговора о раду између туженог и тужиоца. Због тога што чињенично стање није потпуно утврђено, правилност примене материјалног права није могла бити испитана, због чега су нижестепене пресуде укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, па након што правилно и потпуно утврди чињенично стање донеће нову и закониту одлуку.

Олдука о трошковима поступка зависи од коначног успеха странака у поступку, па је укинута и решење о трошковима поступка.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**